2026-5-RE

Causa 2026-5-RE

(Galván c/ Govern d'Andorra)

Número de registre 20-2026. Recurs d'empara

Sentència del 27 d'abril del 2026

BOPA núm. 45, del 6 de maig del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 14 de gener del 2026, per la representació processal de la Sra. Fernanda Desirée Galván, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 18 de desembre del 2025, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la defensa, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut , reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada per tal que la Sala Administrativa dicti una nova resolució que revoqui la sentència de la primera instància, i, que es deixi sense efecte la mesura d'expulsió administrativa del territori andorrà de la recurrent. Així mateix, sol·licita que es declari la suspensió cautelar de la decisió impugnada mentre es tramiti aquest recurs d'empara, a causa de les conseqüències irreversibles que pot comportar l'execució efectiva de l'ordre d'expulsió de la recurrent;

Vista la Constitució, especialment, els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 10 de febrer del 2026 que va admetre a tràmit aquesta causa amb efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de març del 2026, pel Ministeri Fiscal;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de març del 2026, pel Govern;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La representació processal de la Sra. Fernanda Desirée Galván va presentar una demanda jurisdiccional contra la resolució del Govern (19 de febrer del 2025) que desestimava el recurs formulat contra l'ordre d'expulsió administrativa del territori nacional per una durada de 10 anys, dictada per la ministra de Justícia i Interior del 31 d'octubre del 2024, en què demanava que es deixés sense efecte la mesura d'expulsió.

1.2. El 24 de setembre del 2025, la Secció de Contenciós-Administratiu 1 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual acordava estimar parcialment aquesta demanda i decidia que l'expulsió de la recurrent havia de reduir-se a 4 anys.

1.3. Tant el Govern, com la representació processal de la Sra. Fernanda Desirée Galván van formular apel·lació contra aquesta decisió, i, el 18 de desembre del 2025, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que decidia desestimar ambdós recursos d'apel·lació i confirmar la decisió de la primera instància.

1.4. El 14 de gener del 2026, la representació processal de la Sra. Fernanda Desirée Galván va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 18 de desembre del 2025, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la defensa, a obtenir una decisió fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- La recurrent fonamenta el seu recurs d'empara en la vulneració dels drets a la defensa, a obtenir una resolució fonamentada en Dret i a un procés degut, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

- Com a qüestió prèvia, al·lega que mentre l'expedient administratiu d'expulsió es tramitava, es trobava en règim de presó preventiva, de manera que li va ser impossible aportar tota la documentació escaient, la qual va adjuntar finalment en fase d'apel·lació. Afegeix que el procediment penal en contra seva va finalitzar mitjançant una ordenança penal que no incloïa l'ordre d'expulsió. Així, el tribunal penal que va tenir un coneixement complert del seu cas va considerar que no existia cap risc per a la seguretat de l'Estat. Tanmateix, la via administrativa, sense conèixer el cas penal, conclou que sí.

- Entén que la mesura d'expulsió, atesa la seva gravetat, no pot ser automàtica sinó que ha de ser l'última mesura i ha de ser adoptada després d'un examen personalitzat i ponderat de l'interès públic i dels drets fonamentals. Considera que les presumpcions emprades pel Servei de Policia han estat desvirtuades per l'informe forense del psiquiatra, el qual entén que la readaptació és possible; també s'ha de tenir en compte l'acreditació que va cursar el batxillerat a Andorra, així com els informes del SAAS que refereixen el seguiment efectuat i que no existeixen altres conductes compulsives.

- D'això que s'ha exposat, addueix que l'ordre d'expulsió no està suficientment motivada i és desproporcionada, alhora que considera que està arrelada a Andorra, de manera que es vulnera el seu dret a la vida familiar. Per tant, no s'ha valorat l'arrelament social, el temps de residència (17 anys), l'existència de família a Andorra, la seva inserció laboral i l'absència d'antecedents, així com el compliment amb la responsabilitat civil.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la resolució impugnada per tal que la Sala Administrativa dicti una nova resolució que revoqui la sentència de la primera instància, i, que es deixi sense efecte la mesura de la seva expulsió administrativa del territori andorrà.

2.2. Argumentació de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Administrativa entén que la gravetat dels fets és inqüestionable i que la seva finalitat és la salvaguarda de l'ordre i de la seguretat públics.

- Enuncia els requisits que la jurisprudència de la Sala ha determinat per valorar la legalitat d'una ordre d'expulsió:

- acreditació dels fets imputats;

- que aquests constitueixin una amenaça per a la tranquil·litat, la pau o la seguretat públiques;

- i, la necessària proporcionalitat entre la conducta imputada i els perjudicis que es deriven de l'expulsió.

- La Sala considera que, d'acord amb els fets comesos, no hi ha dubte que la recurrent és una amenaça per a la seguretat de l'Estat, de les persones o dels béns o per a l'ordre públic. Si bé té arrelament social, això no enerva la gravetat dels delictes comesos i no impedeix que es puguin tornar a repetir, ja que pot accedir a sales de joc a l'estranger o pot jugar per internet, i la seva conducta es va mantenir des de l'any 2021 fins a l'any 2024.

- Per aquests motius, desestima el seu recurs d'apel·lació i confirma la sentència de la primera instància.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal afirma que el dret a la defensa no ha estat vulnerat, perquè la recurrent ha comptat sempre amb assistència jurídica i quant al procés degut, la recurrent mateixa reconeix que va poder aportar la documentació en fase d'apel·lació i que la Sala Administrativa li va admetre, de manera que tampoc concorre cap infracció.

- Quant a la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, destaca el caire no punitiu de la mesura d'expulsió i que, segons les exigències del Tribunal Constitucional mateix, la sentència impugnada conté una motivació extensa i detallada i qualifica l'arrelament familiar com a molt limitat.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional la desestimació de la demanda d'empara per no haver-se produït cap vulneració dels drets fonamentals al·legats.

2.4. Argumentació del Govern

- El Govern analitza els fets que van donar lloc a l'expulsió, així com els procediments administratiu i judicial, i demana, com a consideració prèvia, que els documents aportats per la recurrent davant del Tribunal Constitucional no s'incorporin a la causa.

- Al·lega que la mesura d'expulsió es troba suficientment motivada, ja que l'Administració pot qualificar aquesta conducta com a una amenaça per a la tranquil·litat, la pau o la moralitat públiques. Es compleixen els tres requisits per a l'expulsió: la gravetat dels fets, l'apreciació del risc, on l'autoritat administrativa té un cert marge d'apreciació, i, quant a la proporcionalitat, entén que no resta provada la relació familiar amb els seus tiets, que el pagament del deute és conseqüència de la condemna continguda en l'ordenança penal i que l'existència d'una relació laboral no té un pes jurídic suficient per desvirtuar la mesura d'expulsió.

- En relació amb la vulneració del dret a la vida familiar, considera que aquest dret no té un caràcter absolut, alhora que les conseqüències econòmiques de l'expulsió, com la pèrdua de la feina, és un efecte indirecte de la mesura, a la vegada que el compliment de la responsabilitat civil no s'extingeix per haver de residir a l'estranger.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament la petició deduïda per la recurrent en empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulneri cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. El cànon de constitucionalitat respecte de l'exigència de motivació i del dret a obtenir una decisió fonamentada ha estat explicitat reiterades vegades per aquest Tribunal.

Així, ens hem pronunciat en múltiples ocasions sobre el deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE, la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE, la sentència del 14 de juliol del 2025, recaiguda en la causa 2025-26-RE, la sentència del 16 d'octubre del 2025, recaiguda en la causa 2025-49-RE, la sentència del 17 de novembre del mateix any, recaiguda en la causa 2025-70-RE, i, més recentment, l'aute del 19 de gener del 2026,

recaigut en la causa 2025-108-RE).

La doctrina del Tribunal Constitucional ha estat constant en destacar que el deure de motivar les resolucions judicials, no només present a l'article 10, sinó també a l'article 86.2 de la Constitució ("*2. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en l'ordenament jurídic i notificades fefaentment*"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència de la bona administració de Justícia (veg. la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaiguda en la causa García Ruiz c/ Espanya, *GC* núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és aquell que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues.

3.3. En el cas que ens ocupa, s'ha d'analitzar si la sentència de la Sala Administrativa que confirma l'expulsió de la recurrent -però reduïda dels 10 anys inicials a 4- es troba motivada i, en concret, en relació amb la protecció de la vida familiar.

La sentència impugnada només desenvolupa l'exigència de la proporcionalitat als efectes de determinar la durada de la mesura de l'expulsió, amb citació de la doctrina del Tribunal Europeu dels Drets Humans.

En canvi, quant a l'expulsió administrativa, la Sala Administrativa la fonamenta en què, a la vista dels delictes comesos, la recurrent és una amenaça per a la seguretat de l'Estat, de les persones o dels béns o per a l'ordre públic. Afegeix que si bé té un arrelament laboral i que com a familiar, resident a Andorra, té un oncle, aquest és un parent col·lateral i es desconeix des de quan viu amb ell, per tant, aquest arrelament no enerva la gravetat dels delictes comesos, els quals es poden tornar a repetir, ja sigui als països veïns o per internet.

3.4. Amb aquest conjunt d'al·legacions, allò que argumenta la recurrent és que l'anul·lació de la seva autorització de residència i de treball interfereix en la seva vida familiar. En aquest sentit, és reiterada la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans que, en seu d'ordres d'expulsió, ha considerat que no es pot efectuar una apreciació genèrica, sinó que cal dur a terme una valoració específica de la ingerència que la mesura d'expulsió provoca en l'àmbit personal i familiar, devent ser aquesta mesura proporcionada i ponderada.

Així, la sentència del 10 de juliol del 2003, Benhebba c/ França (§39), exigeix que la mesura d'ingerència en la vida familiar, com pot ser l'expulsió, ha de ser proporcionada i que les relacions entre adults no es beneficien necessàriament de la protecció de l'article 8 del Conveni si no es demostra l'existència d'elements suplementaris de dependència, diferents als vincles afectius normals (§36 i sentència del 13 de febrer del 2001, Ezzouhdi c/ França, §34).

La sentència del 2 d'agost del 2002, Boultif c/ Suïssa (§48) estableix que quan el retorn d'un nacional d'un tercer país impliqui la separació de la seva família o quan estigui establert en el país, els Estats han de tenir en compte factors com la durada de l'estància, la situació familiar, la natura dels delictes, l'interès superior dels menors i la solidesa dels vincles familiars, culturals i socials en el país de residència i d'origen.

I la sentència de l'11 de juliol del 2002, Amrollahi c/ Dinamarca (§35) determina també els criteris que s'han de tenir presents per ponderar la proporcionalitat de la mesura d'expulsió: la natura i la serietat del delicte comès, la durada de la permanència en l'Estat del qual pot ser expulsat, el temps transcorregut des de la comissió del delicte i la conducta del recurrent, la nacionalitat de les persones involucrades, la situació familiar dels recurrents, la durada del matrimoni i altres factors que evidencien l'efectivitat de la vida en família, el coneixement del consort respecte del delicte, i si existeixen fills de la relació familiar i les seves edats. El Tribunal també ha de prendre en consideració la gravetat de les dificultats que el cònjuge es pugui trobar en el país d'origen, encara que haver de fer front a certes dificultats no pot excloure *per se* l'expulsió.

3.5. Aquest Tribunal ja ha tingut ocasió de pronunciar-se respecte de l'aplicació del principi de proporcionalitat. Així, en la nostra sentència del 14 de juny del 2021 (causa 2021-22-RE) vam afirmar:

"*3.2. Aquest recurs d'empara es fonamenta al voltant del principi de proporcionalitat. Aquest principi, com la part recurrent mateixa reconeix, no es pot conceptuar com a un dret o una llibertat fonamental que puguin justificar per si mateixos un recurs d'empara, a l'igual que succeeix amb els principis que es contenen a l'article 3.2 de la Constitució.*

No obstant això, el principi de proporcionalitat es deriva i és inherent a la concepció de l'Estat de Dret, al valor de la dignitat i al principi d'interdicció de tota arbitrarietat (articles 1.1, 1.2 i 3.2 de la Constitució). I si bé no integra per se un cànon de constitucionalitat, sí que pot, junt amb altres infraccions, significar una vulneració del dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució) quan la motivació que s'empra esdevé il·lògica, no raonable o arbitrària.

3.3. D'acord amb aquestes premisses, s'ha d'analitzar si en aquest cas, la interpretació i l'aplicació de les normes duta a terme per part de la jurisdicció ordinària, i, en concret, per la Sala Administrativa han significat una interpretació que condueix a una conclusió no raonable o arbitrària en l'aplicació de la normativa tributària.

A més, s'ha de diferenciar entre l'actuació legislativa, on el legislador efectua un judici d'oportunitat i polític, de manera que el Tribunal Constitucional s'ha de limitar a controlar, des d'un punt de vista tècnic, l'adequació a la Constitució mitjançant la resolució dels recursos i les demandes d'inconstitucionalitat, i l'actuació de l'Administració, i en concret de l'Administració de justícia, on el Tribunal Constitucional pot, per la via del recurs d'empara, examinar si el cànon de constitucionalitat que proscriu decisions no raonables o arbitràries s'ha pogut infringir mitjançant una interpretació de la normativa aplicable que es pugui entendre com a desproporcionada".

3.6. El judici de proporcionalitat enllaçat amb el deure de motivació exigeix que la fonamentació de la resolució prengui en consideració i ponderi un seguit de circumstàncies com la durada de l'estància, la situació familiar, la natura dels delictes, l'interès superior dels menors i la solidesa dels vincles familiars, culturals i socials en el país de residència i d'origen.

Des d'aquesta òptica, la recurrent resideix des de fa 17 anys al Principat d'Andorra, sempre ha estat vinculada laboralment i, fins i tot, després de la seva privació de llibertat ha assolit una vinculació laboral i compleix amb la responsabilitat civil imposada per l'ordenança penal. D'altra banda, sí té una vinculació familiar amb un oncle que viu al Principat i disposa també d'uns vincles familiars, laboral, socials i culturals amb Andorra com a país de residència, com ho evidencien els estudis que ha cursat a Andorra.

Amb aquestes dades, la Sala Administrativa conclou que la realització dels delictes (contra el patrimoni) portats a terme per la recurrent són d'una gravetat inqüestionable que justifiquen la mesura d'expulsió. No obstant això, no explicita el per què d'aquesta asseveració sobre la seva gravetat, ni com la comissió d'aquests delictes contra el patrimoni poden afectar a la seguretat del país, de les persones o dels béns o de l'ordre públic.

És a dir, la Sala Administrativa es limita a efectuar una conclusió sense el necessari suport

argumental que pugui justificar les raons per les quals aquesta gravetat -que no explicita- ni les conseqüències d'aquesta -tampoc s'albira que el joc en establiments a l'estranger o per internet pugui comprometre la seguretat o l'ordre públic- poden desplaçar una residència de 17 anys i un arrelament social, familiar, laboral i cultural de la recurrent.

Consegüentment, aquest Tribunal considera que la decisió adoptada no fonamenta, conforme al cànon de constitucionalitat de la motivació, de manera racional i lògica, la proporcionalitat de la mesura de l'expulsió, per la qual cosa s'ha de procedir a anul·lar la resolució dictada per tal que se'n dicti una de nova amb les exigències de la motivació respecte del principi de proporcionalitat entre els fets que justifiquen l'expulsió segons l'autoritat administrativa i la situació personal i familiar de la recurrent.

3.7. L'estimació del recurs d'empara justifica la no imposició de les costes processals (article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional *a contrario*).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la Sra. Fernanda Desirée Galván contra la sentència del 18 de desembre del 2025, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

2. Declarar que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, en relació amb l'exigència de

proporcionalitat entre la mesura d'expulsió i la situació personal i familiar de la recurrent.

3. Anul·lar la sentència del 18 de desembre del 2025, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, i, retrotreure les actuacions davant d'aquesta, per tal que, amb plenitud de jurisdicció, dicti la resolució que sigui procedent en Dret.

4. No fer imposició de les costes processals en relació amb aquest recurs d'empara.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la recurrent, al Govern, a la Secció de Contenciós-Administratiu 1 de la Batllia, a la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 27 d'abril del 2026.

Joan Manel Abril Campoy — President

Pere Pastor Vilanova — Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona

Magistrat